

НАРОД

БРОЈ 10 ЛЕПТА
»Народ« излази свакога дана по подне.
Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

БРОЈ 10 ЛЕПТА
Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

ЗБОР У ЉУБЉАНИ

Цирих. — Јављају из Беча да се у Љубљани држао свих дана велики југословенски збор. Посланик Норошец прочитао је петицију, потписану од 200.000 лица, којом се захтева уједињење Срба, Хрвата и Словенаца у једну независну државу.

ПРЕДАЈА РУПЕЛА

»Хестиа« објављује неколике документе који дају кључ једне велике загонетке, а на име: Зашто су грчке трупе, и поредпретходног споразума између Скулидисовог кабинета и Германско-Бугара, ипак дејствовале ватром против бугарских и немачких трупа, када су ове 13 маја 1916 окупирале Рупел. Та канонада је, као што се зна, служила Скулидису као аргумент да пориче постојање уговора о савезу са нашим непријатељима.

«Очекујемо авизу са ваше стране. Не могу унапред да издам наређења о недавању отпора, јер се бојим индискреције. Ви знате колика је шпијунажа Савезника. Чекам да ми се тачно означи дан наступања немачких и бугарских трупа, како бих могао издати наређења.»

Документа су ова: Министар Пасаров телеграфише својој влади 14 марта:

Кралј Константин и његови министри јако су били ожалостњени што се у Софији могла сумњичити њихова добронамерност. Та се узнемиреност показала у једном разговору између Скулидиса и Пасарова, који је Пасаров доставио својој влади 28 фебруара:

»Главни генералштаб ми је саопштио, да очекује да му авизирамо тачно дан, када ће наша војска да наступи, како би могао на време да извести своје власти. У том случају не би могло бити никаквог неспоразума и избегла би се борба. Додали су, да не могу унапред да издаду наређења у овом смислу, из бојазни да неко не изда ову тајну Енглежима и Французима.»

»Кралј је информисан да се у Софији изражава сумња и неповерење према држању које ће Грчка заузети у случају наступања бугарских трупа на њену територију. Његово Величанство ставило је у дужност г. Скулидиса да увери вас, а преко вас и нашег узвишеног господара, да су те сумње и то неповерење, ако заиста постоје, неоправдани и неосновани. Кралј даје Његовом Величанству цару Бугара гаранцију, да се бугарској војсци неће ништа догодити»

Скулидис је упутио Пасарову обавештења (која је Пасаров 15 маја упутио у Софију) а која гласе:

и да ће она имати пуно слободу и сигурност у својим операцијама.»

УЗРОЦИ РАТА

Лондон. — Коментаришући о новим открићима кнеза Лихновског, »Манчестер Гвирдиан« каже, да ова открића обарају три главна разлога, која је Немачка наводила, да припише Енглеској одговорност за рат, то јест: да је Енглеска спречила Немачку, да добије што јој треба нарочито за прекоморски развитак; да је Енглеска увидела у увећавању немачке флоте довољан разлог да уђе у рат; и на послетку љубомора Енглеске у трговачком погледу.

у последњим седницама влада је била објавила да је почео рад око те реформе; али, како кажу »Минхенер Најесте Нахрихтен«, то влада није урадила да доиста изврши трансформацију државног организма, већ само за то, да би на тај начин сложила странке. Изјаве Чеха и Југословена о државном праву чине данас у опште немогућим да се и помисли на уставне реформе, пошто је јасно да представници ова два народа неће пристати ни на који Сајдлеров пројект.

Открића Лихновског доказују, да је био постигнут споразум између Немачке и Енглеске у подели сфере интереса у португалским колонијама и у Малој Азији; питање немачке флоте није никад дошло на тапет у разговорима између Греја и Лихновског; и Лихновски је сам казао да су се енглески кругови потпуно помирили са немачком конкуренцијом и да у опште нису желели да због тога улазе у рат.

И делегације Ћуе. Без обзира што је Чернин одсутан, влада не мисли да поведе разговор о спољној политици, бојећи се да не да прилику странкама, који су већ довољно испољиле своје циљеве, да кажу своје мишљење. Чернин би против себе имао Југословене, Чехе, социјалисте и Пољаци, који последњи су врло непоуздан елемент због питања Холма.

»Вестми. стер Газет« пише, да савезници налазе снажну помоћ у настављању публикација мемоара, који показују злонамерну локвареност немачке политике, која је гурнула Европу у ово клање.

СА ПАЦИФИКА

СТАЊЕ У АУСТРИЈИ

Мексико. — Министар унутрашњих дела и министар војни издали су најстрожије наредбе, да се удвостручи надзор над обалама Пацифика. У том циљу појачане су војне страже и наређено је флоту, да непрестано крстари и да спречава сваки акт, који се противи неутралности Мексика.

Цирих. — Фон Сајдлер искоришћује ускршње празнике да спреми решење многих нерешених питања. Нада за решењем најважнијег питања, — уставне реформе — поново је пропала. У осталом

Мексико. — Пронеле су се вести, да је немачки сумарен, кога је недавно заробила америчка флота у Пацифику, био наоружан у Мексику. Мексиканска влада наредила је најстрожу истрагу. Мисли се, да

су немачки грађани наоружали сумарене, уз сарадњу чете револуционарног генерала Виле.

ЗБОГ ЛИХНОВСКОГ

Париз. — Узбуђење у Немачкој изазвано открићима Лихновског не утишава се. Берлински листови објављују детаље о тој истрази против Лихновског. У Рајхстагу је један од чланова странке независних социјалиста, у току једне интерпелације по овој афери, поставио ово питање: »Одобрава ли царска влада открића, којима се покушава, да се утврди, одговорност Немач-

ке за овај рат, и допушта ли потпуно објављивање мемоара?« Јавља се из Амстердама, да су две хиљаде примерака мемоара Лихновског узапалењени.

ПОКРЕТ У ФИНСКОЈ

Лондон. — Ситуација у Финској постаје издана у дан све абнормалнијом. Револуционарни се покрет шири свом силом. Немачка влада, приписујући овај покрет руској пропаганди, упутила је Лењиновеј влади ултиматум тражећи да ускрати сваку сарадњу револуционарима.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Париз. — 22 марта немачки авиони су прешли француске полозије и пошли на Париз. Батерије за одбрану отпочеле су одмах живу паљбу на непријатељске авионе, који су у свом повратку успели да баце само неколико бомби на околину Париза.

је Немце да створе ова жалосна одељења. Поред тога, можемо очекивати, познавајући немачку перфидију, да ће они обући неколико својих јединица у одела палих Енглеза и Француза, да би тиме преварили наше трупе.»

Париз. — Поред непријатељских авиона опажених у околини Париза, један је авион успео по ноћи да дође над Париз и да баца бомбе, не причинивши жртава.

Лондон. — Пристижу детаљи о самопрегору и јунаштву енглеских војника.

Париз. — Дописник »Хавасове Агенције« шаље са француског фронта:

Тако је један батаљон 34 дивизије, коју је похвалио маршал Хег, кад је непријатељ са огромним снагама напао на наше полозије, заузео једну пространу кућу, која је доминирала над непријатељским полозијама и одатле спречавао наступање непријатеља. У том положају издржао је до последњег човека. Кад су му били уништени сви заклони, правио је у полукругу барикаде до метар висине од изгинулих војника. Непријатељ је могао да пређе тај положај само преко мртвог батаљона.

»Садања битка отк. ила нам је једну немачку новост: формирану су посебни немачки одреди за свлачење својих и непријатељских погинулих војника на бојном пољу. Та одељења скидају са мртваца одела, ципеле и осталу опрему и све то шаљу у посебне центре.

Кад смо се повукли преко Соме срушили смо еве мостове осим једног, којим

Велика оскудица у оделу и кожи натерала

Ко вам је одао моју невероватну срећу?

Влајић Чедомир, био у комбинаваном пуку од мајке Ђурђије, Ковачевац.

— О, господине, прекиде га чистач ципела, који је био и сувише од прозачних земаљских ствари, то није ништа тешко. Који год путник не дође на препоштинте у хотел, тај увек иде тамо. Других проститутки нема у вароши.

Гајић Аранђел, младић избегла од мајке Станице из Ковачевца.

КАРТЕ ИЗ СРБИЈЕ

Данило Крајиновић, благајник покретне арт. радионице пошта 414 моли свакога онога, који би што знао о ниже именованим војницима да га извести, како би им могао послати карте, које су за њих из Србије стигле:

Гавриловић Михаило, био у бојној комори, од мајке Милеве из Ковачевца.

Вујичић Живко, од жене Милеве из Селевца.

Гавриловић Радован, посл. рекрут од мајке Ружице из Јагњила.

Влајић Владимир, био болничар у коњич. пуку од мајке Ђурђије, Ковачевац.

Живановић Драгољуб из Добродола, био је интерниран у А. Угар. и послат преко Швајцарске у размену, тражи га мајка Милица.

Живковић Драгољуб, од сестре Даре из Београда.

Јанковић Данило, прекобројни п. од жене Миросаве из Врбовца.

Јанковић Стојимир, послед. рекрут од Злате Благојевић из Ракица.

ФЕЉТОН

М. М.

VANITAS VANITATUM

Ова дивна жена морала је завета бити опчињена лепотом и славом Еустановом да би се могла овако компромитовати, предавши се при првом виђењу, прелирујући друштвене конвенције и своју репутацију, бацајући под ноге обзире према породици и своју беспрекорну прошлост. О, страсти, ето то су твоје последице!

— Да, анђеле, љубави моја, милошто једина...
Дама позва бону.
— Господин ће ручати.
— Да, а новац?
— Ево, повика удешени Лопиноа, и баца служавки новчаницу од стот франака. Тада дама одједном поста просто усхићена, а и служавка се поче смејати на сав глас.

Еустан је био сав срећан. Сваког часа се шетао између клавира и дивана, декламјујући читаве фанфаре. Дама је била очарана, али је, изгледа, још очекивала нешто.

У вече, припијени једно уз друго, шетали су се поред тихе речнице, која је текла не шуморећи, као да се нарочито устручава пред њиховом тајном. Спајали су своје усне под пријатељским месечевим зрацима; пребрајали су врло по врло из бројаница љубави.

— Хоћеш да ручамо заједно, бебице?

Били су као пијани, заборавајући на све. И то је сасвим природно.

Затим вратили су се у малу, усамљену, поетичку кућу. Кад су се вапци затворили, и кад су већ једном остали сами, Еустан се просто ублио, свирајући на клавиру разне своје полке и валцере и расинајући свој таленат. А она, она је слушала као богиња којој су мисли изван земље.

Најзад иста постела сјединила их је и ноћ је протекла брзо и пријатно.

Кад је дан већ био у велико, они су још спавали. Еустан је у сну видео како му на рандузијанском шеталишту подижу мраморну статуу и како га светиња акламира. Дама је хркала са блаженим осећањем да је лепо дошла до пара. Време је пролазило лагано.

На једанпут, око десет сати, неко кудну јако, три пут у врата. И ако још нико није одговорио, уђе један човек фамилијарно.

Еустан, који се беше пробудио и већ отворио дремљиве очи, познаде момка из свог хотела.

— Пошта за господина, три писма, рече овај човек просто, остави хартије на сто и оде.

.....— Вратићеш се брзо, Ромео.

— Да, одмах, Јулија моја. Само да сиршим један поцао, обожавања љубави моја, и истрже јој се из наручја.

У хотелу, Еустан зазвони за момка. Једна га је ствар нарочито интересовала.

— Како сте могли, пријатељу, да ме набеге јутрос кад сте ми донели писма? Од куд сте знали где сам?

је доминирала наша артиљерија и који смо стога оставили нетакнут. непријатељ је, при покушајима да пређе ову узану реку, имао страховите губитке. Непрестано су се густа непријатељска одељења укрцавала на понтоне и уништavana нашом прецизном артиљеријском ватром.

Рачунајући на огромну снагу својих маса, непријатељ је хтео да дође брзо до успеха, стога није много ни полагао на потпору своје артиљерије. Сигурно ниједна друга културна држава не би била тог ми-

шљења, да би ма какав резултат могао оправдати ове огромне жртве. Тако је у области Соме наша артиљерија учинила невероватну пустош у удаљеним непријатељским колонима, потпуно и незаштићеним. Слично је било и у Боа-О и Боа-Делвил, одакле су се наша митраљеска одељења повукла тек онда, када је цео простор пред њима био покривен непријатељским лешевима.

Наше су трупе са великом умешношћу повукле биле своје топове, тенкове и остали ратни материјал.

ЗАГРЕБАЧКА КОНФЕРЕНЦИЈА

НАКНАДНЕ ПОЈЕДИНОСТИ

Ми смо већ јавили да је у Загребу био 2 и 3 марта састанак народних посланика и првака из свих југословенских земаља да створе народно веће од 24 члана, које ће одређивати тактику југословенске политике и информисати домаћу и страну штампу о југословенским захтевима. Том приликом дошло је, како већ јависмо, и до кривих сукоба између народне масе и полиције, која је хтела спречити овај састанак.

Према «Хрватској Држави» на састанку су били ови посланици и прваци:

Из Хрватске: Ц. Акачић, Др. Фран Бараћ, Др. Срђан Будисављевић, Др. Богдан Брдашка, Др. Лазар Цар, Драгутин пл. Хрвој, Војислав Кемпф, Ивица Ковачевић, Др. Петар Мајер, Јово Мидраговић, Др. Анте Павелић, Иван Першић, Др. Живко Петричић, Валеријан Прибићевић, Др. Светозар Ритиг, Фердо Рожић, Јанко Шимрак, Др. Никола Винтерхалтер, и изасланици социјално-демократске странке Рудолф Антолић, Стјепан Бат и Витомир Кораћ.

Из Словеначке: Др. Исидор Цанкар, Др. Анте Коросец, и Др. Алберт Крамер.

Из Босне и Херцеговине: Данило Димовић, Ђуро Цамоња, Коста Мајкић, Др. Јозо Сунарић, и Војислав Шола.

Из Далмације: Др. Б. Г. Лађелиновић, Др. Медко Чингија, Др. Мате Дринковић, Иво де Гризогоно, Др. Иво Крстељ, Др. Јозо Сподлака, и Керубин Шегвић.

Из Истре: Др. Ђуро Червар, Иван Мандић, Др. Матко Лагиња, и Вјекослав Спинчић.

Из Међумурја: Др. Иван Н. Новак.

Царих. — «Хрватска Држава» јавља: Одмах 4 марта због суровог постојања државне полиције нарочито стражара према народу и због тога што је полиција ушла силом у саборницу, где се одржао 2 марта у затвореним просторијама састанак хрватских народних посланика са осталим

првацима југословенским, народни посланици хрватског сабора: Ивица Ковачевић, Др. Анте Павелић, Цезар Акачић, Др. Петар Мајер, Драгутин Хрвој, Др. Живко Петричић, Војислав Кемпф, Др. Срђан Будисављевић, Марко Дошан, Иван Першић и Валеријан Прибићевић поднели су у Сабору хитну интерпелацију, која гласи:

1) Горњим поступањем загребачке државне полиције повређен је имунитет народних посланика Цезара Акачића, Др. Срђана Будисављевића, Драгутина Хрвоја, Војислава Кемпфа, Ивице Ковачевића, Др. Петра Мајера, Д. Анте Павелића, Др. Живка Петричића и Валеријана Прибићевића. — 2) Позива се влада, нарочито г. бан, да без одлагања одговоре, јесу ли се горње ствари догодиле с њиховим знањем и одобрењем, и како ће то дело оправдати, у противном случају да кривце за повреду имунитета народних посланика као и зачетнике бруталног поступања политичких органа према грађанству најстрожије казне. — 3) Г. бан нека без одлагања изда наређења да се свака оваква повреда посланичког имунитета у будуће онемогући.

ИЗ РУСИЈЕ

Рим. — «Форверц» коментаришући Троцкиев апел на руски народ за организацију војске изражава бојазан Немача и каже да се рат на источном фронту не сме сматрати довршеним пошто се мора имати у виду, да Русија и после закљученог мира спрема Немачкој изненађења.

Лондон. — Из Москве: Један телеграм јавља, да је корпус војске Јерменске освојио понова од Турака област Эрзеруза.

Рим. — Јављају из Петрограда да су болшевици већ увидели, да је мир са Немачком немогућ и да је за то потребно што пре организovati војску и флоту за наставак рата. Болшевици вјезда упутили је апел на све руске политичке, да је у томе помогну.

Петроград. — Француски амбасадор Нуленс, који се вратио у Петроград, изјавио је новинарима, да повратак представника савезничких земаља у престоницу утврђује положај Савезника према Русији. «Никад нисмо ни мислили, рекао је Нуленс, напуштати Русију, нити ћемо је икад напустити.»

СТАЊЕ У РУМУНИЈИ

Париз. — Јављају из Јапса: Румунска штампа уздржава се од сваког коментара по питањима о демобилизацији или о општој ситуацији. Сва се дебата своди данас на рад и нову оријентацију политичких партија. Прегруписивање политичких група припрема се на терену социјалних и административних реформа. Али дискусија се компликује личношћу полемиком. Одмах по потписивању мира, кабинет Маргилманов судариће се са жестоком опозицијом на питању финансијске реорганизације и примени уставних реформа.

Дневне Вести

ФРАНЦУСКА И СРБИЈА

Пресбиром саопштава: Председник француске Скупштине П. Дешанел упутио је пред Скупштине ову депешу: «Идућег четвртка имаћу част чим се франц. Скупштина буде састала, саопштити јој драгоцено уверење о солидарности срп. парламента, али нећу чекати

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Прошле ноћи је било јаког бомбардовања северно и јужно од Авре, нарочито у околини Мусела, без икаквог учешћа пешадије. На левој обали Мезе и у шуми Апремон артиљеријска борба била је доста жива. Два препада непријатељска, један северно од Воле-Балане, други око Сесеја, остали су без успеха. На осталом делу фронта мирна ноћ.

23 сата. — На фронту Оазе и Соме непрестано жестока артиљеријска борба. Немци су јутрос извршили јак напад на француске положаје између Менил Сая Шорж и Ле Моншел. Напад је разбијен франц. артиљеријском ватром и потпуно је пропao. Велики број лешева остао је пред француским линијама. Више на север француске су батерије растерале скупљена Немача у шуми јужно од Ангара и у пределу Едмиена. На сектору Ноајона, после артиљеријске припреме тешког калибра, Немци су покушати да Французима о-

на тај састанак по да Вам захватим и денеши којом ме Више Државскоство изиштава о одушевљењу које изазива код представника савезничких српске нације јунаштво армија Француске Републике, које се боре за победу правде. —

ГРЧКА ПРОСЛАВА

Данас Грчка прославља дан свога подизања на устанак 1821. У Солуну је био нарочити церемонијал.

УРЕЂЕЊЕ СОЛУНА

Ових дана се у Атини редигује законски пројект о експропријацији непокретног краја Солуна.

ЧИТУЉА

Катарина Михаиловић, родом из Београда, стара 51 годину преминула је 17 ов. м. у Српској Болници за избеглице.

ЛИХНОВСКИ И ЧЕРНИН

Париз. — «Тан» пише: «После открића кнеза новоског рачунало се да је гроф Чернин рекао нешто. Бивши немачки амбасадор у Лондону доказало је да је аустроугарска дипломатија од 1912 до 1914 била један од пожара Европе. Могао се с правом веровати да ће се шеф те исте дипломатије пожурити да пред преставиштвом целе монархије одговори на овако тешке оптужбе једног овако угледног сведока. Али Чернин изабрао је за то друго место и другу тему свом говору. Он се обратио неким бечким одборницима, али о узроцима рата није екао ни слова.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Немадијекрвација врло ограничена на локалне борбе у близини шуме Ависи, северно од Албера без промене ситуације.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Активност непријатељске артиљерије. Наша артиљерија укинула непријатељске батерије и растерала непријатељске трупе у покрету.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Копенхаген. — «Социјал Демократ» каже, да се штрајкова у Бечу настављају и да радници изјављују како су физички неспособни да се прихвате поново свог посла, јер су због окупације у изхрани савршено изнурени. Радници држе сваког дана митинге на којима траже «хлеб, мир и право гласа».

Берд. — Кавказ је одбио категорички, да уступи Турској Коре, Битум и Ардахан, што је учинило огроман утисак на младотурске кругове, који су још унапред изјавили да су Кавказ узели. Данас Турци гоноре отворено, да је поклон од Немачке лажан, јер да би имали ову провинцију потребно је да просимо још много крви. Поред тога што Кавказ има положаје по природи јаке, он има још и војску врло велику. Већ су отпочеле борбе између Турака и Кавказаца.

Штохолм. — Тешкоће Немача су из дана у дан веће, због евентуалног напада од стране Руса. Немци узимају врло озбиљно ову претњу и почињу да се утврђују.

Берд. — Прошле недеље бунули су у Верлину и предграђима велики штрајкови.

Немачки листови о томе нису ништа јављали, али потврђује се горња вест индиректним путем: прокламацијом централног комитета немачких синдиката, коју је објавила «ФранкфуртерЦајтунг» и којом се позивљу радници да не слушају разне позиве на узбуну, који се кришом растурују по радничким центрима.

Рим. — Италијански краљ је телеграфисао Поенкареу и казао: да ће хероизам и јединство акције савезника победити непријатеља. Г. Поенкаре је одговорио: Непријатељ ће својим нападом припремити разочарење својим трупама.

Париз. — Рада украјинска која је до сада радила са Немачама, тражи мир са Москвом.

Царих. — Онда се очекују трупе брзијске.

Берд. — «ФранкфуртерЦајтунг» приноси, да је велики немачки батаљон Француској прошао.

Москва. — Активност Троцког урадила је плодом. Многи официри примили су се да реорганизују војску, свуда се осећа грозничав рад.

Берд. — «ФранкфуртерЦајтунг» оштро напада на Хинденбурга, који, упркос страховитим губитцима немачких дивизија и упркос неуспеху, наставља да приликом насилној инвезији Финдерије и једне дел Пољске.

Рим. — Војнички кругови очекују напад Аустројанца, и мисле, да ће непријатељ пронаћи. Примећена су тешка прикључања непријатељев. Врховна команда предвидела је потребне мере.

Солун. — Два Бугарска дезертера, која су се предала грчким трупама најјавили су: да се Бугари никада у тешким економским приликама. Којници добијају 150 грама хлеба, а обичени су у дрoвље. Изјавили су исто тако да су становници Сербеза, Драме и Кавазе евакуисани у унутрашњост Бугарске да раде на тешким радовима.

Атина. — Француски посланик Били предао је јуче краљу Александру велики крст легије части.

Лондон. — Приликом годишнице ступања у рат Сједињених Држава, председник Вилсон је путовао америчкој тојци посланици, истичући своје поуздање у коначну победу Савезника.

Штохолм. — Рада Украјинска не пристаје ни у ком случају да да жито Немачкој. Мржња Украјинца, које сматрају као људе, који хоће да угуше слободу, повећава се сваки дан. На многим местима борбе су почеле.

Берд. — Држав је у Франкфурту велики митинг против наставања рата. Манифестанти су извикали: доле вишевик рата, доле људски крволок! Недеља су ноћили и у држави немачким верошниц.

Париз. — У ова поновне немачке офанзиве Киенхопф и Ло-Фурд били су на фронту. Остали су фронт са уверењем у српски исход битке.

Берд. — Гроф Чернин, и све нове југословенске Чеха, нарочито је велика да остави. Држав се да ће казавати гроф Ло-Фурд.

Лондон. — Енглеска штампа усхићена је изјављивањем генерала Фока.

Лондон. — «Држав Телеграф» у једном уводном чланку пише, да Енглеска није никада до сада имала толико поуздања у јунаштво својих војника.